

prima instanță: O. Țurcan

dosarul nr. 2ra-355/17

instanța de apel: M. Ciugureanu, M. Anton, G. Dașchevici

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Iurkovski Lidia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Iurkovski împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistenta juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 aprilie 2016 și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost dispusă scoaterea cererii de pe rol,

c o n s t a t ă:

La 19 ianuarie 2016, Iurkovski Lidia, reprezentată de avocatul Iurkovski Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistenta juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că este angajată în cadrul IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, în calitate de manager al Centrului Medicilor de Familie nr. 11.

Sușține că în perioada de 20 ani de când activează în cadrul instituției sus menționate, a executat cu bună-credință obligațiile de serviciu și a fost martor la tot felul de reorganizări, restructurări și reforme la care a fost supusă instituția de la destrămarea URSS.

Menționează că în urma unei întâmplări de serviciu, administrația IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, la data de 22 decembrie 2015, i-a solicitat să de-a explicații pe marginea unei plângeri din 07 decembrie 2015 din partea unei paciente.

Afirmă că a fost în drept să prezinte explicația în termen de 5 zile lucrătoare din data de 22 decembrie 2015, însă la data de 23 decembrie 2015, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a întocmit procesul-verbal nr. 9 privind constatarea faptului refuzului salariatului de a prezenta explicația scrisă pe marginea petiției pacientei Macovei Natalia și prin urmare a fost emis ordinul nr. 242 din 23 decembrie 2015 despre aplicarea sancțiunii disciplinare prin care i-a fost aplicată ilegal sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare pentru niște fapte pe care nu le-a comis.

Mai indică reclamanta că la data de 23 decembrie 2015, a prezentat explicația ulterior întocmirii procesului-verbal nr. 9.

Astfel, susține că la data de 24 decembrie 2015, s-a adresat cu o cerere către administrația IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, solicitând anularea ordinului nr. 242, asigurarea revocării semnăturilor din procesul-verbal nr. 9 și prezentarea copiilor ce corespund originalului de pe toate actele interne ale IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani ce au fost indicate în ordinul nr. 242 din 23 decembrie 2015.

Urmare a cererii înaintate, la data de 15 ianuarie 2017 a primit un răspuns prin care cerințele înaintate nu au fost satisfăcute.

Remarcă că IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a acționat contrar prevederilor art. 5 și art. 208 Codul muncii, care indică că anterior aplicării sancțiunii angajatorul este obligat să solicite o explicație în scris, iar angajatul dispune de 5 zile pentru ale oferi, însă explicația a fost solicitată în formă orală la data de 22 decembrie 2015, iar ordinul a fost emis la data de 23 decembrie 2015, iar după primirea explicației careva acțiuni din partea IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani fie pentru a examina cele explicate, fie de a reveni la ordinul nr. 242 din 23 decembrie 2015 de către pârât nu au fost făcute.

Relevă că pârâtul nu a dovedit admiterea vreunei abateri, iar încălcarea ordinului nr. 190 din 06 octombrie 2014 nu-i este imputabilă în condițiile în care acesta nu i-a fost adus la cunoștință și nici prevederile de bază din obligațiunile de funcție a managerului Centrului Medicilor de Familie, or neexecutarea obligațiunilor nu pot fi incriminate angajatului dacă angajatorul nu le-a adus la cunoștința acestuia.

Suplimentar evidențiază faptul că ordinul Ministerului Sănătății nr. 400/2019 din 28 mai 2015 este neclar și stabilește doar norme generale privind programarea la medic și programul de lucru al instituției medicale, pe care tot IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani îl stabilește.

În acest context, susține că nu recepționează apeluri de telefon la registratura Centrul Medicilor de Familie nr. 11, iar efectuarea înregistrării chemărilor nu ține de atribuțiile sale de serviciu, la fel ca și angajarea registratorilor medicali în registratură.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 91 lit. h), art. 199 alin. (3) și alin. (4), art. 206 alin. (5), art. 208 alin. (1), art. 354, art. 355 din Codul muncii.

Solicită anularea integrală a ordinului IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani nr. 242 din 23 decembrie 2015 despre aplicarea sancțiunii disciplinare ca fiind unul ilegal și încasarea din contul IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani în beneficiul Lidiei Iurkovski a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și a

cheltuielilor de asistență juridică în mărimea ce va fi prezentată de avocatul în ședință.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 08 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulat ca ilegal ordinul IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani nr. 242 din 23 decembrie 2015 „Despre aplicarea sancțiunii disciplinare” și încasat din contul IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani în beneficiul Lidiei Iurkovski cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 500 lei. În rest pretențiile cu privire la încasarea din contul IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani în beneficiul Lidiei Iurkovski a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciul moral și încasarea cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică în mărime totală de 11 800 lei au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de către IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre sub formă de încheierea prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Iurkovski Lidia a fost scoasă de pe rol, în temeiul art. 267 lit. c) CPC.

La 28 decembrie 2016, Iurkovski Lidia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Susține că prin decizia instanței de apel a fost privată de dreptul de a se adresa în mod efectiv în instanța de judecată împotriva actelor prin care sunt lezate drepturile constituționale garantate de art. 43 din Constituția Republicii Moldova.

În contextul dat menționează că în instanța de judecată a fost reprezentată de către avocatul Silivestru Mihail, ce reprezenta și reprezintă interesele ei în baza mandatului cu seria MA 0552582 din 15 ianuarie 2016, având dreptul inclusiv de a semna și a depune cererea în instanța de judecată, cu dreptul de a renunța la acțiune și a contesta hotărârile pe acest caz.

La acest segment, afirmă că în cadrul ședinței de judecată reprezentantul său, avocatul Silivestru Mihail, în interesele și în numele dânzei a susținut integral cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia, considerând că a fost înlăturat orice viciu de procedură ce ține de dreptul de reprezentare sau de dreptul de a semna cererea de chemare în judecată.

La data de 03 martie 2017, IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani a depus referință la recursul declarat de către Iurkovski Lidia, invocând caracterul neîntemeiat al acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurentei la data de 18 noiembrie 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 9215 (f. d. 97).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul, la 28 decembrie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Iurkovski Lidia, reprezentată de avocatul Iurkovski Vladimir înaintând acțiunea în judecată împotriva IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, a solicitat anularea integrală a ordinului IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani nr. 242 din 23 decembrie 2015 despre aplicarea sancțiunii disciplinare ca fiind unul ilegal și încasarea din contul IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani în beneficiul Lidiei Iurkovski a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărimea ce va fi prezentată de avocatul în ședință.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii în sensul formulat.

Judecând apelul declarat de către IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, instanța de apel a găsit întemeiat apelul și necesar de a-l admite, casând hotărârea primei instanțe și dispunând scoaterea cererii de pe rol.

Se constată că drept temei de scoatere a cererii de pe rol a constituit faptul că acțiunea a fost semnată și depusă în judecată de o persoană împuternicită, în modul prevăzut de art. 80 alin. (7) și art. 81 din CPC.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, însă, că soluția dată de instanța de apel este greșită.

Astfel, conform art. 80 alin. (7) al CPC, împuternicirile date avocatului se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat sau avocatului stagiar.

Conform art. 81 CPC, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrală, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Reieșind din prevederile legale enunțate, instanța de recurs reține că împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a

semna cererea și de a o depune în judecată, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității în mandatul eliberat avocatului.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs reține că, cererea de chemare în judecată a fost depusă în numele reclamantei/recurentei Iurkovski Lidia de către avocatul Iurkovski Vladimir în baza mandatului Seria MA nr. 0425316 semnat de către reclamanta, însă în care nu este menționat expres dreptul de a semna cererea și de a o depune în judecată.

Este cert și faptul că încă la 22 ianuarie 2016, prin încheierea Judecătorului Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 168 CPC, pricina în cauză a fost primită și numită spre examinare în prima instanță, respectiv fiind incontestabil faptul că cererii de chemare în judecată i-a fost dat curs și aceasta a fost examinată ulterior în condițiile admise de către instanță.

Actele cauzei atestă și faptul că, în prima instanță reclamanta/recurenta Iurkovski Lidia a fost reprezentată de către avocatul Silivestru Mihail în baza mandatului Seria MA nr. 0552582 din 15 ianuarie 2016, cu toate împuternicirile, inclusiv cu dreptul de a semna și a depune cererea de chemare în judecată, care a susținut acțiunea înaintată și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat (f. d. 26, f. d. 60-verso).

Conform art. 9 alin. (1) și alin. (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Respectiv, instanța de judecată explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.

Raportând la caz prevederile normelor enunțate, Colegiul consideră că instanța de apel în detrimentul rolului diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, urma să stabilească dacă reclamanta/recurenta Iurkovski Lidia susține acțiunea înaintată, or fără a concretiza momentul dat, formalitatea neesențială invocată de către instanța de apel vis-a-vis de împuternicirile indicate în mandatul avocatului, a fost interpretată în defavoarea recurente Iurkovski Lidia.

Sub acest aspect, la caz prezintă relevanță și prevederile art. 386 alin. (2) CPC, care indică că o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

Din perspectiva celor expuse, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel neîntemeiat a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Iurkovski Lidia, reprezentată de avocatul Iurkovski Vladimir împotriva IMSP Asociația Medicală Teritorială Rîșcani cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistentă juridică, îngrădindu-i accesul liber la justiție, pricina urmând a fi remisă spre

rejudicare, ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs la faza actuală a procesului de a examina pricina în fond.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reiterează și art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod echitabil”, ceea ce implică inclusiv o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Pentru acestea observații și întru garantarea tuturor drepturilor procesuale în mod egal tuturor participanților la proces, drept garantat prin prevederile art. 6 CEDO, se impune admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel cu restituirea pricinii spre judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Iurkovski Lidia.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Iurkovski împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Rîșcani cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistentă juridică, cu restituirea pricinii pentru judecarea apelului în fond la Curtea de Apel Chișinău, aceluiași complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva